

1 § Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeella varmistetaan valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapolitiittisten linjauksien sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutus ja määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta on järjestetty.

2 § Konserniohjeen velvoittavuus

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

Kunnan osakkuusyhteisöissä, kuntayhtymissä ja kunnan jäsenyyisyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Konserniohje on käsiteltävä tytäryhteisön hallituksessa tai vastaavassa toimielimessä. Konserniohjetta noudatetaan tytäryhteisössä, jollei sitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu. Mikäli tytäryhteisön yhtiöjärjestys tai säännöt ovat ristiriidassa konserniohjeen kanssa, yhtiöjärjestys ja säännöt muutetaan yhteensopiviksi konserniohjeen kanssa.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymien johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

3 § Kuntakonsernin johtamisjärjestelmä ja toimivaltasuhteet

3.1 Valtuusto

- päättää omistajapolitiikasta osana kuntastrategiaa
- päättää sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan perusteista
- hyväksyy konsernitilinpäätöksen
- päättää kuntastrategiaan perustuen kuntakonserniin kuuluville yhteisöille asetettavista liiketoiminnan strategisista kehittämistavoitteista sekä toiminnan ja talouden tavoitteista
- asettaa halutessaan konsernijohdolle tavoitteita
- hyväksyy konserniohjeen

3.2 Konsernijohto

Konsernijohdon muodostavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Tytäryhtiöiden hallitusten kokouksissa on konsernijohdon määräämällä operatiivisen johtoryhmän jäsenellä aina läsnäolo- ja puheoikeus.

Konsernijohto ei osallistu tytäryhtiöiden toiminnalliseen päätöksentekoon eikä päivittäisjohtamiseen muutoin kuin yhtiökokouksissa ja konserniohjeessa erikseen määritellyissä konsernijohdon enakkokäsityksen selvittämiseen

piiriin kuuluvissa asioissa.

3.3 Kunnanhallitus

- päättää jäsenyys- ja konserniyhteisöjensä toiminnan seuraamisesta, kunnan kannanotoista yhtiökokouksissa tai muissa vastaavissa kokouksissa käsiteltäviin asioihin sekä ohjeiden antamisesta kuntaa näissä yhtiöissä ja muissa yhteisöissä edustaville henkilöille
- nimeää ehdokkaat jäsenyys- ja konserniyhtiöiden hallintoelimiin
- päättää vaatimuksen tekemisestä ylimääräisen yhtiökokouksen tai vastaavan kokouksen koollekutsumiseksi
- vastaa hyvän hallintotavan, sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta
- antaa toimintakertomuksessaan selonteon sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä

3.4 Kunnanjohtaja

- vastaa kokonaisvaltaisesti kuntakonsernin toiminnan ja talouden johtamisesta, kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja konsernivalvonnasta ja sen järjestämisestä, riskienhallinnan järjestämisestä ja omistajaohjauksen toteuttamisesta
- vastaa kunnan tytär- ja osakkuusyhteisöjen ja muiden yhteistoimintayksiköiden asioiden valmistelusta kunnanhallitukselle

3.5 Tarkastuslautakunta

- huolehtii kunnan ja sen tytäryhtiöiden tarkastuksen yhteensovittamisesta
 - arvioi valtuuston kunnalle ja tytäryhteisöille hyväksymien strategioiden sekä asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutusta
 - arvioi onko toiminta kunnassa ja kuntakonsernissa järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
 - arvioi konsernijohtoon ja muiden tytäryhteisöjen valvontaan nimettyjen viranomaisten toiminnan tuloksellisuutta
- Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada selvityksiä ja asiakirjoja edellä mainittujen arviointitehtävien hoitamista varten.

4 § Edustajat konserniyhteisöjen hallintoelimissä

Inkoon kunnan edustajia hallintoelimiin valittaessa pyritään siihen, että edustajilla on liiketaloudellista ja tytäryhteisön toimialan sekä johtamisen asiantuntemusta.

Valinnat valmistellaan konsernijohtoon johdolla yhteistyössä poliittisten ryhmien kanssa. Valintaprosessissa arvioidaan yhteisökohtaisesti etukäteen hallituksen jäseniltä edellytettävä asiantuntemus ja kokemus ja pyritään löytämään edellytykset täyttäviä jäsen ehdokkaita valintaprosessia varten.

5 § Konsernin sisäinen yhteistyö

Kuntakonsernin johto ja tytäryhteisöjen johto edistävät vuorovaikutusta kunnan ja sen eri yksiköiden, tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen ja muiden toiminnalliseen kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen välillä.

6 § Keskitetyt konsernitoiminnot

Kuntakonsernissa hyödynnetään eri tukipalvelujen hankinta- ja volyymietut sekä ammatti- ja erityisosaaminen.

Kunnan hankintavastuullisten kanssa neuvotellaan ja sovitaan tarkoituksenmukaisesta yhteistyöstä taloudellisten hyötyjen aikaansaamiseksi.

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä, kunnan hankinta-periaatteita sekä hankinnoista erikseen annettuja ohjeita.

7 § Toiminnan suunnittelu, talous ja raportointi

Konsernijohto käy vuosittain tytäryhteisöjensä kanssa tulosoheutusneuvottelun talousarviokäsittelyn yhteydessä koskien yhtiöille asetettavia kehittämistavoitteita sekä toiminnan ja talouden tavoitteita.

Tytäryhteisöt toimittavat talousarvion laadintaohjeissa ilmoitetussa aikataulussa seuraavan tilikauden tavoitteet ja niiden mittarit kunnanhallituksen ja valtuuston talousarviokäsittelyä varten. Tavoitteet tulee laatia siten, että ne ovat selkeästi mitattavissa ja arvioitavissa.

Tytäryhteisöt raportoivat valtuustolle vähintään kerran vuodessa ja kunnanhallitukselle osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan tuloksellisuudesta ja taloudellisen aseman kehityksestä sekä toiminnan kestävyteen ja omaisuuden arvon kehittymiseen olennaisesti vaikuttavista tekijöistä. Lisäksi tytäryhteisöt raportoivat ennakkolupaa edellyttävien asioiden yhteydessä.

Muut yhteisöt raportoivat valtuustolle kerran vuodessa tilinpäätöksen yhteydessä.

Tytäryhteisöt toimittavat hallintoelimiensä esityslistat ja pöytäkirjat kunnanjohtajalle ja tämän määräämille. Kyseiset asiakirjat on lähetettävä kunnanjohtajalle samanaikaisesti kuin ne lähetetään ko. yhteisön päätöksentekuelimiin kuuluville.

Kaikkien tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Tytäryhteisöt käyttävät konsernijohdon hyväksymää tilinpitopalvelua. Konserniyhteisöjen on otettava huomioon kirjanpidon järjestämisessä konsernitilinpäätöksen tarpeet. Tytäryhteisöt noudattavat konsernijohdon antamia ohjeita rahoituksen suunnittelussa ja järjestämisessä. Konsernijohdolla on oikeus saada tytäryhteisöiltä tarpeelliset tiedot kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja toiminnan tuloksen laskemiseen. Tytäryhteisöjen investoinnit, rahoitus-, laina-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhteistyössä konsernijohdon kanssa.

8 § Henkilöstö

Tytäryhteisöt liittyvät Kuntien eläkevakuutuksen jäsenyhteisöiksi, mikäli niillä on henkilöstöä.

9 § Tiedottaminen

Kuntakonsernin viestinnän tulee olla aktiivista ja avointa.

Koko konserniyhteisöä koskevasta tiedottamisesta vastaa konsernijohto kunnan viestintäohjeiden mukaisesti. Tytäryhteisön omasta tiedottamisesta vastaa yhteisön puolesta hallitus. Tytäryhteisön oman tiedottamisen on tuettava emoyhteisön asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa.

10 § Ennakkolupamenettely

Tytäryhteisön on ennakkoon hankittava konsernijohtoon suostumus seuraavissa asioissa:

- 1) liiketoiminnan merkittävä tai poikkeuksellinen laajentaminen suhteessa liikevaihtoon
- 2) merkittävä tai poikkeuksellinen investointi
- 3) yhtiöjärjestyksen muuttaminen
- 4) osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- 5) liiketoiminnan tai kiinteistön myyminen tai muu olennainen liiketoiminnan uudelleenjärjestely
- 6) lainanotto tai vakuuden antaminen
- 7) hakeutuminen selvitystilaan tai konkurssiin
- 8) tuloksen käsittely ennen yhteisön hallituksen tilinpäätöskäsittelyä
- 9) vaikutuksiltaan merkittävän oikeudellisen prosessin aloittaminen
- 10) toimitusjohtajan valinta ja palkkaus sekä toimitusjohtajalle maksettavat muut taloudelliset etuudet
- 11) tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto ja siinä tehtävät muutokset
- 12) muu yhtiön tulokseen, pääoman tuottoon tai riskiin olennaisesti vaikuttava tapahtuma.

Tytäryhteisöjen hallitusten puheenjohtajilla on velvollisuus selvittää ennen päätöksentekoa, onko kyseessä ennakkokäsityksen selvittämistä vaativa asia. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat vastaavat suostumuksen hakemisesta. Ennakkokäsityksen hankkiminen ei ole määrämuotoinen hallinnollinen toimi. Ennakkokäsitys voidaan hankkia esimerkiksi sähköpostilla tai henkilökohtaisesti keskustellen. Ennakkokäsitys on aina varmennettava dokumentoimalla.

11 § Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Tytäryhteisöjen hallitusten on huolehdittava siitä, että yhteisöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty huolellisesti. Tytäryhteisöjen on otettava huomioon kuntakonsernin omistajapoliittiset tavoitteet ja noudatettava konserniohjeita sekä valtuuston päättämiä sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan perusteita. Konsernijohtoon velvollisuutena on ohjata konserniyhteisöjä sekä valvoa niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä.

Tytäryhteisöjen tulee säännöllisesti arvioida yhtiön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta. Sisäisen valvonnan avulla varmistetaan, että tavoitteet saavutetaan, toiminta on lakien, sääntöjen, ohjeiden ja päätösten mukaista, voimavarat ovat tuloksellisessa käytössä, omaisuus on turvattu sekä johdon saama informaatio oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista.

Tytäryhteisöjen hallitukset vastaavat siitä, että sisäinen tarkastus on järjestetty ja se on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden. Tytäryhteisön hallitus vastaa riskienhallinnasta ja varmistuu siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan. Hallituksen vastuulla on riskienhallinnan periaatteiden, yhtiön riskinkantokyvyn ja riskinottohalun määrittäminen. Riskien jatkuva tunnistaminen, arviointi, valvonta ja vähentäminen kuuluvat yhtiön operatiiviselle johdolle. Tytäryhteisö raportoi konsernijohdolle riskienhallinnan toimintatavoista, niiden soveltamista ja tuloksista siten, että konsernijohdolla on riittävä kokonaiskuva ja kohtuullinen varmuus siitä, että tytäryhteisöjen riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty.

12 § Konsernivalvonta

Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto. Konsernivalvonnan kohdealueita ovat konserniyhtiöiden toiminnan tuloksellisuus ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Konsernivalvonnassa seurataan myös valtuuston tytäryhtiöiden toiminnalle asettamien omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumista, lainsäädännön ja omaisuuden ja voimavarojen turvaamista.

13 § Tilintarkastus

Valtuuston asettama tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston kunnalle ja tytäryhteisöille asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutusta.

Kunnan tilintarkastusyhteisö toimii myös kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisönä.

Kunnan sisäisellä tarkastuksella on mahdollisuus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa tarvittavassa laajuudessa. Yhteisö antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa niiden saannissa.

Jos tilintarkastaja on esittänyt hallitukselle, toimitusjohtajalle tai muulle vastuuvolliselle huomautuksen seikoista, joita ei esitetä tilintarkastuskertomuksessa vaan tilintarkastuspöytäkirjassa tai – raportissa, huomautukset on kirjattava hallituksen pöytäkirjaan ja toimitettava pöytäkirja tiedoksi konsernijohdolle.

15 § Ohjeen voimaantulo

Valtuusto hyväksyy konserniohjeen. Konserniohje astuu voimaan välittömästi hyväksymisen jälkeen